

Dosarul nr. 2ra-581/21

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul central (jud. Igor Chiroșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secrieru, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

26 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Marcela Raiu și reprezentantul acesteia, avocatul Igor Isac,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea municipală „Apă-Canal Strășeni” împotriva Marcelei Raiu cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Marcela Raiu și reprezentantul acesteia, avocatul Igor Isac și au fost menținute încheierea din 01 iulie 2020 și hotărârea din 16 iunie 2020 ale Judecătoriei Strășeni, sediul central,

constată:

La 01 noiembrie 2019 ÎM „Apă-Canal Strășeni” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Marcelei Raiu cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 01 iulie 2014, între reclamant și pârâtă a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 267, conform căruia ultima a fost angajată în funcția de contabil.

A menționat că, prin acordul adițional nr. 01 din 02 martie 2015 la contractul individual de muncă nr. 267 din 01 iulie 2014, pârâta a fost angajată în funcția de contabil-șef.

A susținut că, la 26 septembrie 2017 a fost înaintată ÎM „Apă-Canal Strășeni” o plângere din partea angajaților săi, prin care aceștia au solicitat conducerii să constituie o comisie pentru a fi examinate neregularitățile eliberării salariului din casieria ÎM „Apă-Canal Strășeni”.

A afirmat că, prin ordinul ÎM „Apă-Canal Strășeni” nr. 16 din 27 septembrie 2017 a fost instituită comisia de anchetă pentru efectuarea controlului corectitudinii calculării și eliberării plăților salariale din casieria IMAC pentru perioada 01 ianuarie 2017 – 01 august 2017, cu prezentarea raportului.

A relevat că, comisia de anchetă, în rezultatul controlului selectiv, a depistat că, faptele invocate în cererea salariaților sunt veridice și a propus angajatorului efectuarea unui control mai minuțios și specializat efectuat de o companie de audit licențiată.

A declarat că, controlul activității economico-financiare a ÎM „Apă-Canal Strășeni” a fost efectuat de către SRL „Audit Elit Consulting” în perioada 26 octombrie 2017 - 17 noiembrie 2017. Perioada supusă controlului a fost 01 ianuarie 2016 – 30 septembrie 2017, contabil-șef în această perioadă fiind pârâta.

A notat că, controlului au fost supuse următoarele capitole: 1. Politici contabile utilizate; 2. Active immobilizate și capital propriu; 3. Activitatea operațională: a) creanțe și venituri din vânzări; b) datoriile și costul vânzărilor; c) cheltuieli de distribuție și administrative; d) alte activități operaționale-venituri și cheltuieli; 4. Fluxul de numerar.

A specificat că, conform raportului de audit întocmit de către SRL „Audit Elit Consulting” la 17 noiembrie 2017, s-a constatat că, în urma nerespectării Legii contabilității și a prevederilor Regulamentului de efectuare a operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 764 din 25 noiembrie 1992, cu modificările ulterioare, la momentul verificărilor efectuate de auditor, persoanele responsabile ale întreprinderii au cauzat prejudiciu în urma neînregistrării în evidența contabilă a mijloacelor bănești în sumă de 643699 de lei și persistă riscul de cauzare a prejudiciului în urma casărilor de numerar din casierie, în baza documentelor anexate, în lipsa semnăturilor de autorizare ale persoanelor responsabile, care pot fi calificate ca înregistrări ilegale în evidența contabilă, ce contravine actelor normative menționate.

A invocat că, la 01 februarie 2019 a fost emis ordinul de constituire a comisiei pentru efectuarea anchetei de serviciu, care și-a desfășurat activitatea în perioada 01 februarie 2019 - 07 februarie 2019, în perioada 08 februarie 2019 – 03 martie 2019 activitatea a fost suspendată, iar începând cu 04 martie 2019 comisia de anchetă și-a continuat activitatea.

A mai invocat că, la 22 martie 2019 comisia a finisat ancheta de serviciu în privința contabilului-șef, Marcela Raiu.

A menționat că, conform hotărârii comisiei de anchetă a ÎM „Apă-Canal Strășeni” din 22 martie 2019 și în baza raportului de audit întocmit de către SRL „Audit Elit Consulting” din 17 noiembrie 2017, s-a propus angajatorului ÎM „Apă-Canal Strășeni” de a concedia contabilul-șef Marcela Raiu pentru încălcările depistate și de a o obliga să restituie benevol prejudiciul cauzat în sumă de 69241,66 de lei, iar în caz de refuz, de a iniția procedura de restituire a sumei menționate pe cale judiciară.

A susținut că, la 19 iulie 2019 Inspekția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor a efectuat inspekția financiară tematică a activității economico-financiare a ÎM „Apă-Canal Strășeni” pentru perioada de activitate 01 ianuarie 2016 – 01 mai 2019, în urma căreia a fost întocmit raportul privind rezultatele inspekției financiare tematice la ÎM „Apă-Canal Strășeni”.

A afirmat că, la 26 iulie 2019, în urma întocmirii raportului de către Inspekția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor, a fost emisă prescripția privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspekției financiare tematice la ÎM „Apă-Canal Strășeni”, în care a fost indicat că, în urma managementului financiar ineficient exprimat prin nerespectarea cadrului normativ și gestionarea necorespunzătoare a mijloacelor financiare ale ÎM „Apă-Canal Strășeni”, a fost admisă prejudicierea întreprinderii cu 80,8 mii lei. Astfel, în perioada 2016-2017, nejustificat au fost casate mijloace bănești eliberate în gestiunea contabilului-șef, Marcela Raiu, în sumă de 60,9 mii lei. Contabilului-șef al întreprinderii, Marcela Raiu i-a fost calculat și achitat nejustificat premiul anual în sumă de 15,6 mii lei, la care au fost calculate contribuții de asigurări sociale și medicale obligatorii de stat în sumă de 4,3 mii lei. Astfel, a fost eronat majorată suma salariului calculat contabilului-șef, Marcela Raiu cu 14470 și micșorate salariile calculate Valentinei Vlasic cu 8471 de lei, lui Vitalie Pereu cu 2000 de lei, lui Tudor Ion Stati cu 3000 de lei și lui Pavel Silvestru cu 1000 de lei.

A relatat că, la 01 martie 2019 i-a fost propus pârâtei să repare prejudiciul cauzat reclamantului, însă a refuzat categoric repararea prejudiciului.

A solicitat încasarea de la pârâtă a sumei de 80800 de lei, cu titlu de prejudiciu material.

Prin hotărârea din 16 iunie 2020 a Judecătorei Strășeni, sediul central, acțiunea depusă de către ÎM „Apă-Canal Strășeni” a fost admisă și a fost încasată de la Marcela Raiu în beneficiul ÎM „Apă-Canal Strășeni” suma de 80800 de lei, cu titlu de prejudiciu material.

Prin încheierea din 01 iulie 2020 a Judecătorei Strășeni, sediul central, a fost corectată eroarea mecanică din dispozitivul hotărârii primei instanțe și a fost completat cu alin. (2), prin care a fost încasată de la Marcela Raiu în beneficiul statului taxa de stat, de care a fost scutit reclamantul la depunerea acțiunii, în sumă de 2424 de lei.

La 03 iulie 2020 Marcela Raiu a declarat apel nemotivat, iar la 29 iulie 2020 Marcela Raiu și reprezentantul acesteia, avocatul Igor Isac au declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Marcela Raiu și reprezentantul acesteia, avocatul Igor Isac și au fost menținute încheierea și hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel, făcând trimitere la art. 344 alin. (4) din Codul muncii, a respins ca nefondate argumentele invocate în apel privitor la expirarea termenului de adresare în instanța de judecată. Or, mărimea prejudiciului material cauzat de către Marcela Raiu a fost stabilit prin raportul din 19 iulie 2019, întocmit de către Inspekția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor (f. d. 152-164, vol. I), iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la 01 noiembrie 2019, ceea ce denotă respectarea termenului de adresare în instanța de judecată.

Totodată, instanța de apel a relevat că, art. 338 alin. (2) lit. c) din Codul muncii statuează că, conducătorii unităților și adjuncții lor, șefii serviciilor contabile, contabilii-șefi, șefii de subdiviziuni și adjuncții lor poartă răspundere materială în mărimea prejudiciului cauzat din vina lor dacă acesta este rezultatul ținerii incorecte a evidenței contabile sau al păstrării incorecte a valorilor materiale și a mijloacelor bănești. Prin urmare, rezultatele auditului efectuat la angajatorul/intimat ÎM „Apă-Canal Strășeni” atestă cu certitudine că, în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, Marcela Raiu a cauzat un prejudiciu material în sumă de 80800 de lei.

În această ordine de idei, instanța de apel a ajuns la concluzia că, legătura cauzală dintre acțiunile salariatei Marcela Raiu și cauzarea prejudiciului material angajatorului au fost demonstrate pe deplin de către prima instanță.

Instanța de apel a considerat că, nu pot fi reținute argumentele invocate în apel pe marginea legalității încheierii primei instanțe din 01 iulie 2020, prin care a fost corectată eroarea mecanică din dispozitivul hotărârii primei instanțe și a fost completat cu alin. (2), prin care a fost încasată de la Marcela Raiu în beneficiul statului taxa de stat, de care a fost scutită reclamantul la depunerea acțiunii, în sumă de 2424 de lei. Or, în conformitate cu art. 98 alin. (1) CPC, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

La 19 februarie 2021 Marcela Raiu și reprezentantul acesteia, avocatul Igor Isac au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și trimiterea cauzei spre rejudecare în primă instanță.

În motivarea recursului au indicat că, nu sunt de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel a examinat cauza în lipsa avocatului, care a depus o cerere de amânare motivată și a examinat cererea de apel fără a cerceta actele depuse în apărarea recurentei.

A menționat că, la 16 noiembrie 2020 reprezentantul recurentei, avocatul Igor Isac a depus o cerere, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată din 17 noiembrie 2020, deoarece la această dată, la orele 10.30 și 11.30 avea fixate activități profesionale la procuratură și în instanța de judecată, anexând la cerere citațiile, care au motivat absența la ședință, însă instanța de apel a decis să examineze cauza în lipsa avocatului, motivând că, acesta a mai solicitat o dată amânarea cauzei pe motivul aflării în autoizolare.

A susținut că, contrar prevederilor art. 130 alin. (4) CPC, atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au reflectat în hotărârile sale motivele concluziilor privind admiterea probelor prezentate de către intimat și, în genere, nu au reflectat motivele concluziilor sale privind admiterea sau respingerea probelor prezentate de către recurentă. Or, recurenta a prezentat facturile și documentele contabile pe 23 file, privitor la decontările în avans în sumă de 60929,60 de lei, conform cărora a stins datoriile ÎM „Apă-Canal Strășeni” față de diferiți agenți economici în perioada în care conturile acesteia erau blocate.

A afirmat că, anume aceste probe dovedesc faptul că, recurenta nu a cauzat nici un prejudiciu angajatorului, dar, de fapt, a efectuat achitări în contul ÎM „Apă-Canal Strășeni” în perioada în care conturile intimatului erau blocate.

A relevat că, în baza faptelor invocate de către intimat a fost pornită urmărirea penală de către Procuratura raionului Strășeni, fiind emisă ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 31 mai 2018, din care clar rezultă că, de către Marcela Raiu nu au fost admise careva încălcări, ordonanța fiind în vigoare până în prezent.

A notat că, inspectarea financiară tematică a fost efectuată cu încălcarea prevederilor pct. 9 din Hotărârea Guvernului RM nr. 1026 din 02 noiembrie 2010 privind organizarea activității de inspectare financiară.

A declarat că, recurenta nu a cunoscut despre inițierea acestui control și nu a avut posibilitatea să participe, conform legii, la efectuarea inspectării financiare tematice, aflând despre efectuarea acesteia doar după ce a fost întocmit raportul de către Inspekția Financiară la 11 iulie 2019.

Prin referința depusă la 31 martie 2021 ÎM „Apă-Canal Strășeni”, reprezentată de către avocatul Dorin Botnarenco, a solicitat declararea recursului inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 14 decembrie 2020, însă date, care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă, lipsesc la materialele dosarului.

Astfel, recursul declarat la 19 februarie 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Marcela Raiu și reprezentantul acesteia, avocatul Igor Isac nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Marcela Raiu și reprezentantul acesteia, avocatul Igor Isac, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Marcela Raiu și reprezentantul acesteia, avocatul Igor Isac, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Marcela Raiu și reprezentantul acesteia, avocatul Igor Isac, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic